

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

пліни. Одночасно у весняному семестрі здобувачі освіти виконують по матеріалам дисципліни курсову роботу (КР). Вона включає розрахунково-пояснювальну записку і графічний матеріал – один лист формату А–1. Пояснювальна записка складається з цілого ряду розділів, для виконання яких необхідні передчасні пояснення. Особливо це відноситься до розрахунків сировини і готової продукції, обґрунтування вибору та підбор технологічного обладнання, розрахунків енерговитрат та інші. Окрім того, здобувачам освіти необхідні практичні навички для виконання графічного матеріалу на аркуші А-1 – зображення технологічного процесу в апаратурному виконанні з визначенням точок виробничого контролю. Таким чином, виконання КР потребує значних витрат часу керівника-консультанта, бо він повинен кожному здобувачу освіти пояснювати методику виконання кожного розділу КР. Тому виникають труднощі при виборі часу на проведення консультації в умовах дистанційного навчання.

Планами підготовки бакалаврів передбачається дисципліна «Проектування підприємств галузі», мета якої – навчити здобувачів освіти виконувати курсові та дипломні проекти. Дисципліна включає лекції і практичні заняття. На практичних заняттях здобувачі освіти виконують окремі завдання, які відображають фрагменти курсового та дипломного проектування за розрахунками сировини, за підбором і розрахунком кількості одиниць технологічного обладнання, проведення опису технологічного процесу і інші. Окрім того, здобувачі освіти отримують навички роботи з літературою (каталогами обладнання, збірниками рецептур продукції, сучасними технологіями та ін.), а також знання по виконанню і оформленню графічного матеріалу – генерального плану, компоновання виробничих відділень, плану цеху з вимогами до розміщення обладнання та інші.

Тому дисципліна «Проектування підприємств галузі» дає змогу добре підготувати здобувача освіти до виконання курсових і дипломних проектів, але вона викладається на 4-му курсі, а курсову роботу необхідно виконувати на 3-му курсі у весняному семестрі. Тому було б доцільно розглянути питання про переміщення дисципліни «Проектування підприємств галузі» на весняній семестр 3-го курсу для одночасної підготовки здобувачів освіти до виконання КР з дисципліни «Технологія м'яса» та отримання навичок до виконання майбутніх курсових і дипломних проектів.

УДК 378.4.018.43:614.2:37.091.212

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

**Б.І. Струк, О.В. Павлюк, В.В. Гончарук,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Постановка проблеми. Сьогоднішній світ ставить перед нами чимало викликів, які впливають на наше здоров'я. Проблема здоров'я турбує все бі-

льше людей у багатьох країнах, а в умовах пандемії це питання стало ще гострішим.

На даний час в збереженні здоров'я здобувачів освіти, які схильні до інтенсивних навчальних навантажень зумовлених переходом на дистанційне навчання, спостерігаються значні проблеми: відбувається погіршення соматичного здоров'я, підвищується рівень захворюваності. Статистика показує, що за час навчання кількість здорових здобувачів освіти зменшується приблизно в 3-4 рази.

Дослідження показують, що порушення постави, зору, гіпо- та гіпертонічні реакції і багато інших відхилень в організмі здобувачів освіти обумовлені впливами несприятливих факторів освітнього середовища, зневагою правилами здорового способу життя.

За результатами досліджень, більшість здобувачів не вміє планувати свою життєдіяльність, організацію фізичної активності, режим дня, у них не сформоване ціннісне ставлення до здорового способу життя.

Актуальність теми дослідження обумовлена переходом Одеської національної академії харчових технологій на дистанційний формат навчання, який сприяє розвитку малорухливого способу життя і в цілому негативно відбивається на здоров'ї студентів в умовах самоізоляції. При переході на навчання за допомогою дистанційних освітніх технологій виникають ризики та негативні фактори, які необхідно нівелювати.

Метою дослідження є дослідження фізичної активності здобувачів освіти ОНАХТ в умовах переходу системи освіти на дистанційний формат навчання.

Об'єкт дослідження: процес удосконалення фізичної активності здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання та самоізоляції.

Предмет дослідження: засоби дистанційного навчання, що сприяють підтриманню фізичної активності та підвищенню мотивації щодо здорового способу життя здобувачів освіти.

Завдання дослідження:

- 1) організація і проведення опитування з метою аналізу впливу дистанційного навчання на фізичну активність здобувачів освіти;
- 2) розробка рекомендацій щодо підтримання фізичної активності та здорового способу життя в цілому в умовах дистанційного навчання.

Виклад основного матеріалу. Проблема полягає в тому, що під час переходу до дистанційного навчання (з використанням комп'ютерних технологій) ми отримали певні ризики цифрової освіти, а саме – проблеми фізичного здоров'я і розвитку:

- щоденне використання комп'ютера можна віднести до факторів ризику з середньою значимістю, яке стоїть наступним після стресових умов навчання і гіподинамії;

- наукові дослідження про вплив радіочастотного випромінювання на людей, підкріпили висновок про зв'язок радіочастотного випромінювання від бездротових технологій з підвищеним ризиком ракових захворювань, особ-

ливо пухлин головного мозку: також виявлені когнітивні порушення, що зачіпають навчання і пам'ять;

- при переході на цифрове навчання час, який здобувач буде проводити за комп'ютером, з урахуванням виконання домашніх завдань становитиме 6-7 годин мінімум.

Все це говорить про те, що необхідно знайти шляхи до найбільш результативних форм і методів зміцнення здоров'я здобувачів вищої освіти.

З метою виявлення та оцінки впливу дистанційного навчання на фізичну активність здобувачів освіти було проведено дослідження, в якому взяли участь 135 першокурсників ОНАХТ. В результаті дослідження з'ясувалося, що у більшості опитаних знизився рівень фізичної активності:

- так, значно менше рухаюсь – 59,8%;
- так, частково менше – 23,4%;
- ні, все залишилось, як і раніше – 8,4%;
- я став більше рухатись – 8,4%.

Виходячи з цього, під час переходу до дистанційного навчання можна спостерігати різке зниження рівня фізичної активності студентів. Дійсно, якщо при традиційному форматі навчання здобувачі освіти отримують достатню кількість рухів через постійне переміщення всередині навчального закладу, то в умовах дистанційної освіти, яка супроводжується режимом самоізоляції, фізичні навантаження зводяться до мінімуму. Також 61,2% респондентів вказали, що в тій чи іншій мірі відчувають брак фізичної активності. Щоб відновити природний рівень фізичної активності, 52% опитаних фізичні вправи виконують самостійно. Ще 28,6% респондентів хотіли б почати займатися, але відзначили, що в силу деяких причин не можуть це робити. І тільки 13,6% відповіли, що відчувають себе комфортно.

Найпоширенішими причинами, що не дозволяють опитаним самостійно займатися фізичними вправами, стали відсутність часу на заняття спортом у зв'язку з щільним графіком, відсутність необхідного обладнання і нездатність самостійно підібрати вправи. Завершують список причини, пов'язані з відсутністю мотивації, а також інші (хвороба, недолік місця і так далі), що може свідчити про погіршення фізичної активності.

Висновок. Виходячи з результатів дослідження, можна зробити висновок, що дистанційний формат навчання значно вплинув на рівень фізичної активності здобувачів освіти, і більше 60% опитаних відчувають на собі її недолік. Такий формат навчання спонукає до малорухливого способу життя, що тягне за собою негативні наслідки для здоров'я. Але при цьому опитані готові відновлювати природний рівень фізичної активності, тому що у студентів, які активно займаються спортом, вибудовується певний режим дня, підвищується життєвий тонус, працездатність, мотивація, виробляються вольові якості.

Так як дистанційний формат навчання передбачає тривале перебування тіла в сидячому положенні, то його негативний вплив найбільшою мірою може відбитися на органах зору, опорно-руховому апараті, м'язах і суглобах людини. Проаналізувавши ситуацію, можна надати рекомендації, щодо орга-

нізації раціонального режиму дня та мінімізації негативного впливу на здоров'я здобувачів освіти засобами дистанційного навчання:

- суворе дотримання правил особистої гігієни;
- організація цілісного розпорядку дня, звичний і передбачуваний уклад життя;
- достатня кількість, відповідно до вікових потреб, часу сну з встановленням точних годин;
- сувора організація дистанційного освітнього процесу з урахуванням встановлення раціональної тривалості занять, регламентований час за комп'ютером;
- організація робочого місця здобувача, що навчається з урахуванням гігієнічних, ергономічних вимог;
- організація регулярної фізичної активності (ранкова зарядка і комплекси фізичних вправ під час перерв), зарядка для очей і рук;
- достатність відпочинку з максимальним перебуванням на свіжому повітрі і достатньою руховою активністю.

Особливу увагу слід приділити наступним типам фізичних вправ:

а) з високою інтенсивністю: вправи на розвиток силових якостей (підтягування, віджимання), гнучкості (повороти корпусу, розтяжки, скручування); вправи на розвиток рівноваги і координації рухів, витривалості, спритності і швидкості реакції;

б) з низькою інтенсивністю: вправи на розслаблення м'язів очей, поліпшення мозкового кровообігу, зняття втоми з плечового пояса, рук і м'язів тулуба.

Наприкінці навчального року заплановано проведення анкетування серед здобувачів освіти ОНАХТ з метою виявлення змін у стані здоров'я та сформованості установки на здоровий спосіб життя.

Отже, запропоновані заходи та рекомендовані форми роботи в умовах дистанційного навчання, що сприяють підтриманню фізичної активності та підвищенню мотивації здобувачів освіти щодо здорового способу життя слід продовжувати протягом усього циклу навчання в ОНАХТ.

УДК 378.147:37.018.43

**ДИСТАНЦІЙНА ПРАКТИКА З ЕЛЕМЕНТАМИ ON-LINE
НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ПРАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАРКЕТОЛОГІВ**

**О.В. Євтушок, Л.А. Бахчиванжи, Р.Р. Значек,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Сучасні інформаційні технології дають змогу підвищити та вдосконалити ефективність освітнього процесу в практичній підготовці. Останнім часом у наукових та науково-популярних публікаціях широко дискутується пи-

	Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса	
79	НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Г.В. Шлапак, Н.Г. Азарова	187
80	ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І.С. Калмикова	188
81	АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ А.В. Селіванова	189
82	ПРОЦЕС РОЗРОБКИ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ (ДК) Н.В. Волгушева, І.Л. Бошкова, Е.І. Альтман	192
83	ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «УЧБОВА ПРАКТИКА В МАЙСТЕРНЯХ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Л.С. Солдатенко	195
84	УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ КУРСОВОГО ПРОЄКТУВАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Н.Г. Азарова, Г.В. Шлапак	197
85	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Б.І. Струк, О.В. Павлюк, В.В. Гончарук	198
86	ДИСТАНЦІЙНА ПРАКТИКА З ЕЛЕМЕНТАМИ ON-LINE НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАРКЕТОЛОГІВ О.В. Євтушок, Л.А. Бахчиванжи, Р.Р. Значек	201
87	ON-LINE – ТЕСТИ ЯК НАДІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ГЕОГРАФІЇ Т.Ю. Насушна, ВСП «Механіко-технологічний фаховий коледж ОНАХТ», м. Одеса	204
88	МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ МОДЕЛЕЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Л.В. Гордієнко, В.Ю. Толстих, О.М. Котузаки, А.Б. Чабан	207
89	ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ І ОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Ю.Г. Неустроев, Г.М. Павленко	210
90	ДО АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, О.М. Берегова	213
91	ПАРАДИГМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА МАЙБУТНЬОГО О.Б. Каламан, Д.В. Мандрикін	214